

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 27

22-23 лютого 2024 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2024

Фрицюк Андрій Васильович
**СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....79**

Чередник Людмила Анатоліївна, Тимошенко Алла Миколаївна
**КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
В ІСТОРІЇ ЖІНОЧОЇ ОСВІТИ ПОЛТАВЩИНИ (1818-2024 РР.).....81**

*Яніцька Леся Василівна, Михайлова Алла Георгіївна,
Постернак Наталія Олександрівна*
**ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ
ПРОЦЕС ПРИ ВИВЧЕННІ МОЛЕКУЛЯРНОЇ
БІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ.....88**

Психологічні науки

Дробот Ольга Вячеславівна, Терновий Вячеслав Анатолійович
**СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....91**

Кравченко Анна Віталіївна
**ВПЛИВ СТИЛЮ СПІЛКУВАННЯ ФІЗИЧНОГО
ТЕРАПЕВТА НА ПРОЦЕС ОДУЖАННЯ
ПАЦІЄНТІВ ПІД ЧАС РЕАБІЛІТАЦІЇ.....94**

Мітіна Ольга Леонідівна
**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РЕПРОДУКТИВНОГО
ЗДОРОВ'Я ЖІНОК.....97**

Титаренко Світлана Анатоліївна, Чубун Наталія Миколаївна
**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....100**

Шевчук Вікторія Валентинівна
**ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ
САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ.....102**

конфіденційність інформації про клієнтів, повагу до їхніх прав та гідне ставлення.

Отже, професійна підготовка практичного психолога базується на широкому спектрі теоретичних знань та практичних навичок. Важливою складовою є розвиток емпатії та комунікативних навичок, постійне підвищення рівня кваліфікації та дотримання етичних принципів.

Список літератури:

1. Андрійчук І. П. Формування позитивної Я-концепції особистості майбутніх практичних психологів у процесі професійної підготовки: автореф. дис. канд. психол. н. : 19.00.07. Київ, 2003. 24 с.
2. Волошина В. В. Теоретичний аналіз специфіки професійного становлення майбутнього психолога. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України* / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої; Вип. 8; Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. 832 с.
3. Панок В. Г. Реформування змісту, форм і методів підготовки практикуючих психологів як нагальна вимога суспільної практики. *Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичних психологів у вищих навчальних закладах.* Київ : Ніка-Центр, 2002. С. 18-28.
4. Перепелюк Т.Д. Я-концепція особистості як умова професійного становлення практичного психолога. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія.* Київ. Ніжин : ПП Лисенко, 2015. Том IX. Вип.7. С. 256-261

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Шевчук Вікторія Валентинівна

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри
психології та педагогіки Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ORCID: 0000-0001-7101-7617*

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/5370/>

Саморегуляція особистості розглядається В.І. Моросановою як системний багаторівневий процес психічної активності особистості з постановки цілей та управління їх досягненням; важливою ознакою саморегуляції є її так звана усвідомленість, що проявляється у здатності особистості, за потреби, переключати процес саморегуляції у площину свідомості [3, с. 453]. К. В. Седих і Т.Є. Тітова зауважують, що є певні відмінності у розвитку саморегуляції, яка

проявляється у тому, як особистість планує цілі своєї власної діяльності та моделює можливі умови їх досягнення [2, с. 218]. Такі змістові характеристики саморегуляції особистості, як планування, моделювання, програмування, оцінювання результатів, гнучкість та самостійність є її індивідуальними відмінностями, які визначаються особливостями смислової сфери особистості, зокрема емоційним інтелектом людини.

Провівши емпіричне дослідження саморегуляції студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» за результатами опитувальника О.К. Осницького, результати якого подано у таблиці 1, ми можемо зауважити, що у більшості студентів (30%) наявні особистісно-стильові її показники, тобто такі досліджувані проявляють ініціативність, усвідомленість, відповідальність, автономність.

Таблиця 1.

Особливості саморегуляції студентів за результатами опитувальника О.К. Осницького

Показники саморегуляції	Кількість студентів, %
Структурно-компонентні вміння	25
Функціональні	20
Особистісно-стильові	30
Динамічні характеристики	25

Результати опитувальника О.К. Осницького ми доповнили дослідженням студентів за методикою «Стиль саморегуляції поведінки» В.І. Моросанова.

Регуляторні шкали	Кількість студентів, %		
	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
Планування	20	54,5	25,5
Моделювання	15	45	60
Програмування	20	42	38
Оцінювання результатів	22	48	30
Гнучкість	25	30	45
Самостійність	25	40	35
Загальний рівень саморегуляції	25	44	31

Аналізуючи результати Опитувальника «Стиль саморегуляції поведінки В. І. Моросанова» за такими шкалами, як «Планування», «Моделювання», «Програмування», «Оцінювання результатів», «Гнучкість», «Самостійність», можемо зазначити, що шкала «Планування» характеризує індивідуальні

особливості висування й утримання цілей, сформованість у досліджуваного усвідомленого планування діяльності. Високі показники за цією шкалою продемонстрували 25,5% опитаних студентів спеціальності 053 «Психологія», що вказує на сформованість потреби в усвідомленому плануванні діяльності, плани в цьому випадку реалістичні, деталізовані, ієрархічні і стійкі, цілі діяльності висуваються самостійно. У 20% досліджуваних студентів із низькими показниками за цією шкалою потреба в плануванні розвинена слабо, цілі схильні до частоті зміни, поставлена мета рідко буває досягнута, планування малореалістична. Такі студенти вважають за краще не замислюватися про своє майбутнє, а цілі висувають ситуативно та зазвичай не самостійно. Більшість опитаних майбутніх психологів (54,5%) продемонструвала переважання середнього рівня планування.

Шкала «Моделювання» дозволяє діагностувати індивідуальну розвиненість уявлень про зовнішні і внутрішні значущі умови, ступінь їх усвідомленості, деталізованості і адекватності. Досліджувані з високими показниками (60%) за цією шкалою здатні виділяти значущі умови досягнення цілей як в поточній ситуації, так і в перспективному майбутньому, що проявляється у відповідності програм дій планам діяльності, відповідно одержуваних результатів прийнятим цілям. У студентів із низькими показниками (15%) за цією шкалою – слабка сформованість процесів моделювання часто призводить до неадекватної оцінки внутрішніх умов і зовнішніх обставин, що проявляється у фантазуванні, яке може супроводжуватися різкими перепадами ставлення до розвитку ситуації, наслідків своїх дій. У таких людей часто виникають труднощі у визначенні мети та програми дій, адекватних поточній ситуації, вони не завжди помічають зміна ситуації, що також часто призводить до невдач.

Шкала «Програмування» діагностує індивідуальну розвиненість усвідомленого програмування людиною своїх дій. Високі показники за цією шкалою у 38% опитаних студентів свідчать про сформованість у людини потреби продумувати способи своїх дій і поведінки для досягнення поставлених цілей. Програми розробляються самостійно, вони гнучко змінюються в нових обставинах і стійкі в ситуації перешкод. У разі невідповідності отриманих результатів цілям проводиться корекція програми дій до отримання прийняттого для людини результату. 20% студентів мають низькі показники за цією шкалою, що свідчить про їх невміння і небажання продумувати послідовність своїх дій; вони вважають за краще діяти імпульсивно, не можуть самостійно сформулювати програму дій, часто стикаються з неадекватністю отриманих результатів цілям діяльності та при цьому не вносять змін до програми дій, діють шляхом проб і помилок.

Шкала «Оцінювання результатів» характеризує індивідуальну розвиненість і адекватність оцінки та результатів своєї діяльності та поведінки. Високі показники (30%) за цією шкалою свідчать про розвиненість і адекватність

самооцінки, сформованість стійкості суб'єктивних критеріїв оцінки результатів. Людина адекватно оцінює як сам факт неузгодженості отриманих результатів з метою діяльності, так і причини, що призвели до цього, гнучко адаптуючись до зміни умов. При низьких показниках (22%) за цією шкалою людина не помічає своїх помилок, некритичний до своїх дій.

Суб'єктивні критерії успішності недостатньо стійкі, що веде до різкого погіршення якості результатів при збільшенні обсягу роботи, погіршенні стану або виникненні зовнішніх труднощів.

Шкала «Гнучкість» діагностує рівень сформованості регуляторної гнучкості, тобто здатності перебудовувати, вносити корекції в систему саморегуляції при зміні зовнішніх і внутрішніх умов. Студенти з високими показниками за шкалою гнучкості (45%) демонструють пластичність усіх регуляторних процесів. При виникненні непередбачених обставин вони легко перебудовують плани і програми виконавських дій і поведінки, здатні швидко оцінити зміну значущих умов і перебудувати програму дій. При виникненні неузгодженості отриманих результатів з прийнятою метою своєчасно оцінюють сам факт неузгодженості і вносять відповідну корекцію. Гнучкість дозволяє адекватно реагувати на швидку зміну подій і успішно вирішувати поставлену задачу в ситуації ризику. 25% студентів – із низькими показниками за шкалою гнучкості в динамічній, швидко мінливій обстановці почувають себе невпевнено, важко звикають до змін у житті, до зміни обставин і способу життя. Вони не здатні адекватно реагувати на ситуацію, швидко і своєчасно планувати діяльність і поведінку, розробити програму дій, виділити значимі умови, оцінити неузгодженість отриманих результатів з метою діяльності та внести корекції. В результаті у таких досліджуваних неминуче виникають регуляторні збої і, як наслідок, невдачі у виконанні діяльності [1, с. 258].

Шкала «Самостійність» характеризує розвиненість регуляторної автономності. Наявність високих показників за шкалою самостійності у 35% студентів свідчить про автономність в організації активності людини, його здатності самостійно планувати діяльність і поведінку, організувати роботу по досягненню висунутої мети, контролювати хід її виконання, аналізувати і оцінювати як проміжні, так і кінцеві результати діяльності. Студенти з низькими показниками за шкалою самостійності – 25% залежні від думок і оцінок оточуючих. Плани та програми дій розробляються несамостійно, такі здобувачі освіти часто і некритично слідує чужим порадам.

Опитувальник в цілому працює як єдина шкала «Загальний рівень саморегуляції», яка оцінює загальний рівень сформованості індивідуальної системи усвідомленої саморегуляції довільної активності людини. Досліджувані з високими показниками загального рівня саморегуляції – 31% самостійні, гнучко та адекватно реагують на зміну умов, висунення і досягнення мети у них

в значній мірі усвідомлено. При високій мотивації досягнення студенти здатні формувати такий стиль саморегуляції, який дозволяє компенсувати вплив особистісних, характерологічних особливостей, що перешкоджають досягненню мети. Чим вище загальний рівень усвідомленої регуляції, тим легше людина опановує нові види активності, впевненіше почуває себе в незнайомих ситуаціях, тим стабільніше його успіхи в звичних видах діяльності.

Список літератури:

1. Логвись О. Психологічні особливості саморегуляції поведінки у майбутніх педагогів у процесі професійного становлення. *Психологічні перспективи*, 2022, Вип. 39, С. 257-269.
2. Тітова, Т. Є. Смыслові аспекти саморегуляції особистості. *Психологія і особистість*, 2016, №1, С. 217-225.
3. Morosanova, V. I. Self-regulation and personality. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2013, V. 86, 452-457.